

CS

CS

CS

SPOLEČNÉ ZÁSADY PRO HOSPODÁŘSKÉ POSOUZENÍ SLUČITELNOSTI STÁTNÍ PODPORY PODLE ČL. 87 ODS. 3

1. Úvod

1. Kontrola státní podpory je základní složkou politiky hospodářské soutěže a nezbytnou zárukou pro ochranu účinné hospodářské soutěže a volného obchodu na jednotném trhu.
2. Ustanovení Smlouvy týkající se státní podpory přihlížejí ke skutečnosti, že při poskytování státní podpory členské státy usilují o podporu hospodářského nebo sociálního rozvoje na svém území. Mohou tak činit přilákáním přímých zahraničních investic. Rozhodnutí podniku o zřízení výroby, investování do výroby, jejím rozšíření či pouze zachování v daném místě obvykle pro hostitelskou zemi znamená značné výhody. Může vést k vytvoření pracovních příležitostí či jejich zachování, zajištění vyšších příjmů z daní nebo hospodářského růstu. Státní podpora poskytnutá vládami jednotlivých členských států může rovněž ovlivnit obchodní toky se zbožím a službami v Evropské unii (EU), jelikož příjemce podpory může oproti svému zahraničnímu soupeři získat konkurenční výhodu. V důsledku toho může příjemce podpory snížit ceny, rozšířit výrobu nebo zvýšit investice (včetně činností v oblasti VaV).
3. Smlouva o ES však bere v úvahu rovněž skutečnost, že při posuzování opatření státní podpory vlády členských států často opomíjejí možné nepříznivé vedlejší účinky na ostatní země. Členské státy mohou mít motivaci k tomu, aby státní podporu strategicky využily k prosazení národních hospodářských zájmů a k rozvoji činností na svém území, což může narušit vnitřní trh a být v rozporu se společným evropským zájmem. Pokud státní podpora odvádí obdobné činnosti jinam, může to být na úkor ostatních členských států, zejména méně prospívajících. Státní podpora pro domácí podniky odvádí rovněž důchody od zahraničních soupeřů, kteří přicházejí o zisky a podíly na trhu, a v důsledku toho se mohou rozhodnout, že sníží zaměstnanost a omezí investice (včetně výdajů na VaV). Podpora s takovýmito přeshraničními účinky může vyvolat reakce ostatních členských států. Toto soutěžení v poskytování dotací může vést k nadměrné výši podpory na úkor daňových poplatníků a vážně narušit vnitřní trh.
4. Čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES proto stanoví zásadu, že státní podpory, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž, jsou zakázány, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy¹. Státní podpory, které přispívají k dobře vymezeným cílům společného evropského zájmu, aniž by nepatřičně narušovaly hospodářskou soutěž mezi podniky a obchod mezi členskými státy, však mohou být považovány za slučitelné se společným trhem. Čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES proto v zájmu dosažení

¹ Dotace poskytnuté členskými státy EU mohou podléhat rovněž mezinárodním dohodám, například dohodě WTO o subvencích.

těchto cílů společného zájmu povoluje výjimky z obecného zákazu státních podpor². V případě opatření, u nichž bylo zjištěno, že spadají do oblasti působnosti čl. 87 odst. 1, proto musí Evropská komise posoudit jejich slučitelnost podle čl. 87 odst. 3. V rámci tohoto pověření Komise posuzuje širokou škálu státních podpor, které jsou členskými státy poskytovány v zájmu dosažení cílů společného zájmu týkajících se hospodářského a sociálního rozvoje. Toto posouzení by mělo vycházet z uplatňování řádných ekonomických zásad. V akčním plánu pro státní podpory³ proto Komise oznámila, že posílí svůj ekonomický přístup k této analýze slučitelnosti. Hlavním prvkem vytríbeného ekonomického přístupu je ověření vyváženosti.

5. Cílem tohoto dokumentu je poskytnout více informací a objasnění ohledně metodiky, kterou Komise používá při posuzování v rámci ověření vyváženosti⁴. Tato metodika pro ověření vyváženosti je již zavedená v minulé praxi Komise a méně podrobně byla představena v akčním plánu pro státní podpory. Obecné analytické zásady ověření vyváženosti se objevují (s úpravami podle zvláštního kontextu politiky) rovněž v řadě pokynů k jednotlivým kategoriím podpory (např. podpora v oblasti VaVal⁵, rizikového kapitálu⁶, podpora na ochranu životního prostředí⁷) a byly použity v řadě rozhodnutí Komise, a to jak v oblasti působnosti těchto pokynů, tak i mimo ni.
6. Pokud dané opatření podpory podle svého cíle spadá do oblasti působnosti stávajících pokynů, a musí být proto oznámeno podle těchto pokynů, použijí se pouze kritéria pro posouzení (např. intenzita podpory, kritéria způsobilosti), která jsou stanovena v těchto pokynech.
7. Tento dokument proto nemá nahradit žádný ze stávajících pokynů, ačkoli k objasnění některých bodů čerpá příklady z oblastí, kterých se tyto pokyny týkají. Případy, na něž se vztahují zvláštní pokyny, které však nesplňují všechny podmínky uvedené v těchto pokynech (např. překračují přípustné míry podpory nebo nesplňují všechna kritéria způsobilosti), budou prohlášeny za neslučitelné a Komise je nebude posuzovat znovu na základě tohoto dokumentu⁸. Metodika uvedená v tomto dokumentu může být důležitá rovněž s ohledem na opatření podpory, která zjevně nespádají do oblasti působnosti žádných pokynů nebo blokové výjimky. Tento dokument však nepředjímá hodnocení Komise, pokud jde o váhu, která bude v daném případě přikládána určitým parametrům, a zejména relativní význam, jenž bude přisouzen údajné účinnosti dané podpory nebo jejím přínosům v oblasti spravedlnosti ke společnému zájmu a účinkům podpory narušujícím soutěž mezi

² Mimoto viz rovněž čl. 87 odst. 2, pokud jde mimo jiné o podporu sociální povahy nebo podporu k náhradě škod způsobených přírodními pohromami.

³ Viz bod 22 akčního plánu pro státní podpory, KOM (2005) 107 v konečném znění ze dne 7.6.2005.

⁴ Tento [dokument] se tudíž nevztahuje na otázku, zda opatření představuje státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, či nikoli. Pokud jde o výklad pojmů stanovených v čl. 87 odst. 1, viz judikatura, např. ve věci C-83/98 Francouzská republika v. Ladbroke Racing Ltd a Komise Evropských společenství, Sb. rozh. 2000, s. I 3271 nebo věc T-67/94 Ladbroke Racing Ltd v. Komise Evropských společenství, Sb. rozh. 1998, s. II 1.

⁵ Úř. věst. C 45, 17.2.1996, s. 5.

⁶ Úř. věst. C 194, 18.8.2006, s. 2.

⁷ Úř. věst. C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁸ Tak tomu je zejména u regionální investiční podpory mimo oblasti uvedené ve schválených mapách regionální podpory.

podniky a obchod mezi členskými státy. Úroveň podrobnosti posouzení provedeného Komisí bude mimoto přizpůsobena zvláštním okolnostem daného případu.

8. Pokud členský stát oznámí podporu jednotlivému projektu a příjemci, Komise zaměří svou analýzu na očekávaný dopad této konkrétní podpory. Jestliže členský stát zamýšlí zavést režim podpor, jenž může případně využít řada podniků, analýza se soustředí na typické příklady, na něž se bude režim podle očekávání vztahovat, a rovněž na případy, které představují nejhorší scénář, pokud by mohly vést k významnému narušení, například v případě poskytnutí vysokých částek podpory a/nebo vysoké míry podpory.

2. METODIKA PRO ANALÝZU SLUČITELNOSTI: OVĚŘENÍ VYVÁŽENOSTI

9. Posouzení slučitelnosti podpory je v zásadě založeno na zvážení jejích negativních účinků na obchod a hospodářskou soutěž na společném trhu oproti jejím pozitivním účinkům, pokud jde o přispění k dosažení dobře vymezených cílů společného zájmu⁹. Při zvažování těchto účinků se bere v úvahu dopad podpory na společenský blahobyt v EU. Za tímto účelem Komise zavedla ověření, které se skládá z těchto otázek:

1. Je opatření podpory zaměřeno na dobře vymezený cíl společného zájmu?
2. Je podpora dobře navržena, aby zajistila splnění cíle společného zájmu, jinak řečeno řeší navrhovaná podpora selhání trhu nebo jiné cíle?
 - i. Je státní podpora vhodným nástrojem politiky k řešení daného cíle politiky?
 - ii. Existuje motivační účinek, zejména mění podpora chování příjemce podpory?
 - iii. Je opatření podpory přiměřené řešenému problému, tj. bylo by možné dosáhnout stejných změn chování při menší podpoře?
3. Je narušení hospodářské soutěže a účinek na obchod omezený, takže celkově převažují pozitivní účinky?

10. K zodpovězení těchto otázek a ověření, zda je státní podpora nezbytná a přiměřená, mohou být užitečné ekonomické nástroje. První dvě otázky se zabývají pozitivními účinky opatření státní podpory, zatímco třetí otázka se týká jeho negativních účinků na hospodářskou soutěž a obchod a porovnává pozitivní a negativní účinky podpory.
11. Ověření vyváženosti samozřejmě vyžaduje společný rámec pro posouzení a srovnání jednotlivých prvků, které jsou zvažovány. Tento rámec je stanoven analýzou dopadů, které má státní podpora na prospěch všech zúčastněných stran, a to zejména na prospěch příjemce, jeho konkurentů, spotřebitelů, avšak rovněž dodavatelů vstupů (například práce). Hlavní účinky, které státní podpora může podle očekávání mít na prospěch zúčastněných stran, jsou shrnuty v rámečku č. 1.

⁹ Ověření vyváženosti bylo mezitím použito v řadě případů. Viz seznam ukázkových případů v příloze I.

12. Co se týká první otázky, Smlouva o ES stanoví pouze určité výjimky z obecného zákazu státních podpor. Je proto nezbytné nejprve posoudit, zda je cíl, který podpora sleduje, skutečně cílem, jenž lze považovat za cíl společného zájmu, a zhodnotit přijatelnost tohoto cíle. Při použití koncepcí rozvinutých v ekonomické teorii lze otázku, zda opatření přispívá k cíli společného zájmu, chápat buď s ohledem na přispění k celkovému blahobytu a účinnosti (umožňuje státní podpora napravit selhání trhu), nebo s ohledem na spravedlnost (jak je blahobyt rozdělen). Všechny cíle společného zájmu lze proto popsat jako cíle, které přispívají k účinnosti a/nebo spravedlnosti. Jak je projednáno níže, přínosy pro účinnost jsou analyzovány v rámci selhání trhu.
13. Druhým krokem je poté posouzení toho, zda je podpora náležitě konstruována tak, aby zajistila splnění dobře vymezeného cíle společného zájmu. Konkrétněji, i v případě, že určitá státní podpora řeší dobře vymezený cíl, nemusí být vhodným nástrojem. Tak tomu je v případě, pokud státní podpora nezajistí splnění požadovaného cíle, nebo mohou-li stejné výsledky přinést nástroje, které hospodářskou soutěž narušují méně. Podpora musí mimoto skutečně přivodit změnu chování příjemce, aby bylo možno dosáhnout daného cíle. Tato podmínka není splněna v případech, kdy podpora není nezbytná, protože příjemce by daného cíle dosáhl i při neexistenci podpory. Výše podpory by zároveň neměla překročit částku nezbytnou k dosažení cíle.
14. Poslední otázka se zabývá negativními účinky státní podpory. I když je podpora dobře konstruována k řešení cíle společného zájmu, může v případě poskytnutí konkrétnímu podniku nebo hospodářskému odvětví vést k nepřijatelnému stupni narušení hospodářské soutěže a obchodu mezi členskými státy.
15. Celková vyváženost vyžaduje nejen zjištění účinků podpory na výrobce a spotřebitele v členských státech, nýbrž rovněž posouzení velikosti těchto účinků a jejich následné srovnání. To například znamená, že negativní účinky značného rozsahu musí být vyváženy stejně tak vysokou úrovní pozitivních účinků.
16. Je-li zjištěno, že narušení hospodářské soutěže je omezené, pozitivní účinky mohou být úměrně menší. V těchto případech bude Komise obvykle provádět méně podrobné ověření vyváženosti. Státní podpora, která spadá do oblasti působnosti čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES a která nemá žádný pozitivní účinek, je na základě tohoto ustanovení zakázána, aniž by bylo nutné ověřit velikost negativních účinků.
17. K posouzení dopadů podpory musí Komise určit srovnávací scénář, pomocí něhož lze porovnat situaci v případě poskytnutí podpory. Otázkou, kterou je nutno v této souvislosti položit, je, jaká by byla situace v případě neposkytnutí podpory.

Rámeček č. 1. Zjištění účinků podpory

Podpora mění pobídky a omezení, za nichž příjemce působí, takže je ovlivněno jeho chování. Dotkne se proto soutěžitelů, spotřebitelů i ostatních zúčastněných stran. Je vhodné popsat účinky podpory na chování příjemce, aby bylo možno určit její důsledky rovněž pro ostatní zúčastněné strany. Hlavními prvky jsou výše nákladů, které podpora vyrovnává, a skutečnost, nakolik jsou tyto náklady „utopené“.

Podpora, která pokrývá fixní (a utopené¹⁰) náklady (např. investice do nových výrobních závodů a zařízení), bude obvykle ovlivňovat rozhodnutí podniků o rozvoji obchodní činnosti.

Některé příklady výsledných účinků zahrnují například:¹¹

Vstup na trh: podpora může být použita k uhrazení nákladů na vstup na trh a může vést k investicím do další nebo jiné výroby (nebo může být použita s cílem zamezit odchodu z trhu, k němuž by jinak došlo). Konkurenti podniku, který je příjemcem podpory, mohou přijít o podíly na trhu, a tudíž mít nižší zisky. Mohou reagovat omezením vlastních investičních plánů. Pokud má takovýto vstup za následek vyšší celkový výstup a hospodářskou soutěž, spotřebitelé z toho mohou mít v krátkodobém horizontu prospěch. Podpora určená na dotování vstupu na trh však obvykle přináší negativní účinky na hospodářské subjekty, které již na trhu působí, jelikož ty čelí novému soutěžiteli. Předjímání rizika pozdějšího dotovaného vstupu může negativně ovlivnit soukromé pobídky k investicím. Tyto negativní účinky budou větší, jsou-li v důsledku podpory nuceni opustit trh výkonnější soutěžitelé.

Podpora může mimoto vést k **přesunu** činností nebo investic z jednoho regionu do jiného (takže zde neexistuje žádná dodatečná kapacita). K tomu může dojít přemísťováním výrobních závodů, které by v případě neexistence státní podpory šly jinam, nebo činností či jednoduše prostřednictvím růstu hospodářské činnosti v podporovaném regionu na úkor ostatních míst. Ačkoli se v oblasti, v níž je příjemce usazen, může regionální rozvoj zlepšit, podpora může stejně tak mít negativní dopad v regionu, v němž byly investice zrušeny.

Odchod z trhu: podpora může být použita k uhrazení nákladů na odchod a vést k odprodeji majetku a činností (např. restrukturalizace). Z toho budou mít prospěch ostatní soutěžitelé a případně zvýší vlastní kapacitu. Podpora může zvýšit účinnost, jsou-li aktiva stávajícího podniku řízena novými vlastníky lépe a je-li výstup vyráběn výkonnějšími podniky. Podpora může obdobně zamezit odchodu z trhu.

Výzkum a vývoj: podpora může umožnit uskutečnění některých investic a projektů, jež by jinak nebyly ziskové nebo by byly pro soukromé investory příliš rizikové, než aby je provedli sami. Pokud tyto projekty nebo investice vytvářejí pozitivní vedlejší účinky, mohou přinést prospěch spotřebitelům, příjemci i ostatním soutěžitelům¹². Jestliže však tato podpora vytěsni soukromé investice konkurentů příjemce podpory, může se celkový objem investic snížit.

Podpora určená k snížení variabilních nákladů obvykle ovlivňuje mezní výstup podniků a jejich cenová rozhodnutí (na jakékoli úrovni fixních nákladů). Tato podpora může rovněž hospodářskou soutěž ovlivnit různými způsoby, například:¹³

¹⁰ Utopené (nenávratné) náklady ovlivňují rozhodnutí podniků předem, po svém vzniku však nemají na rozhodnutí racionálně uvažujících účastníků trhu vliv. Podpora pokrývající utopené náklady proto může narušit hospodářskou soutěž méně. Naopak variabilní náklady ovlivňují pobídky při rozhodování podniků a podpora, která má pokrýt tyto náklady, může narušit hospodářskou soutěž více. Není však vždy možné odlišit variabilní náklady od fixních/utopených nákladů. Zejména investice do nových výkonnějších zařízení mohou trvale změnit variabilní náklady dodatečné výroby.

¹¹ Nevyčerpávající seznam.

¹² Pokud však mají ostatní soutěžitelé přístup k výsledkům dotovaných činností v oblasti výzkumu a vývoje pouze po zaplacení značného poplatku podniku, který je příjemcem podpory, mohou být vůči tomuto podniku v konkurenční nevýhodě, jejich podíly na trhu a zisky se proto mohou snížit.

¹³ Nevyčerpávající seznam. Provozní podpora může rovněž usnadnit vstup na trh a odchod z trhu, změnu umístění a výzkum a vývoj.

Zvýšení výstupu a snížení ceny: podpora může příjemci umožnit, aby snížil ceny a zvýšil odbyt¹⁴. Konkurenti podniku, který je příjemcem podpory, mohou přijít o podíly na trhu a docílit nižších zisků a mohou omezit vlastní výrobu a upravit své investiční plány. Tento účinek obvykle přinese prospěch spotřebitelům dotovaného zboží (nižší ceny, přinejmenším v krátkodobém horizontu) a příjemci (vyšší zisk) na úkor ostatních soutěžitelů. Vyšší přidělení zdrojů na dotované zboží bude mít pravděpodobně negativní důsledky pro trhy, na nichž by jinak byly tyto zdroje použity.

Nárůst a/nebo změna **pořizování vstupů**: podpora může vést k nižším nákladům u určitých vstupů (např. odborná příprava, materiály, které jsou šetrnější k životnímu prostředí). Podpora může změnit výrobní proces: využívají se jiné materiály, jiní pracovníci nebo vstupy (např. zaměstnávání většího počtu znevýhodněných pracovníků, menší znečišťování). Tento účinek přinese pravděpodobně prospěch příjemci podpory a účastníkům na trhu vstupů, může však poškodit dodavatele konkurenčních vstupů. Ostatní soutěžitelé mohou být poškozeni v rozsahu, v jakém podpora mění výstup příjemce podpory nebo jeho schopnost přilákat investice. Nový výrobní proces může být prospěšnější pro celkový blahobyť, pokud vytváří pozitivní vedlejší účinky (např. menší znečištění, lepší poznatky), které převažují nad negativními dopady na konkurenty podniku, který je příjemcem podpory.

3. JE PODPORA ZAMĚŘENA NA CÍL SPOLEČNÉHO ZÁJMU?

18. Komise může státní podporu povolit, pokud tato přispívá k dosažení jednoho či více cílů společného zájmu, jež jsou stanoveny v čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES. To, zda opatření přispívá k cíli obecného zájmu, je možno chápat s ohledem na jeho přispění k účinnosti, nebo spravedlnosti. Členské státy, které chtějí udělit státní podporu, by proto měly stanovit cíl, který sledují, a zejména objasnit, zda tento cíl usiluje o zvýšení účinnosti trhu, nebo o řešení problémů týkajících se spravedlnosti. Některé cíle mohou zahrnovat problémy související jak se spravedlností, tak i účinností¹⁵.

3.1. Cíle týkající se účinnosti

19. Pokud v konkrétním případě neexistují důkazy svědčící o opaku, Komise má za to, že trhy zajišťují účinné rozdělování zdrojů v hospodářství. Mohou však nastat situace, kdy členské státy mohou prokázat, že trhy nezajišťují účinný výsledek¹⁶, například pokud jde o společensky prospěšné investice, které nejsou realizovány, některé činnosti, které jsou prováděny navíc¹⁷, nebo nejsou zajišťovány s nejnižšími náklady. V těchto případech může poskytnutí státní podpory přinést pozitivní účinky a celková účinnost se může poté zvýšit přizpůsobením pobídek podniků

¹⁴ Tento účinek bude mít rovněž podpora na zvýšení kapacity, a to i v případě, že zvýšení kapacity je dosaženo fixními výdaji. V důsledku vyšší kapacity může příjemce zvýšit výstup nad původní úroveň kapacity s běžnými mezními náklady.

¹⁵ Podpora kultury se může například zaměřovat na spravedlnost, pokud rozšiřuje přístup ke kulturním statkům a službám pro osoby, které by jinak neměly k těmto statkům nebo službám přístup, může se však zaměřovat rovněž na účinnost, jestliže se zabývá selháním trhu spojeným s pozitivními externalitami kultury. Viz např. KOM(2001) 534 v konečném znění; sdělení Komise o některých právních aspektech týkajících se filmových a ostatních audiovizuálních děl, a zejména bod 2.3.

¹⁶ Z hospodářského hlediska odpovídá účinný výsledek situaci, kdy je rozdělení zdrojů optimální v tom smyslu, že si nikdo nemůže polepšit, aniž by si druhý nepohoršil. Státní podpora má dopad na pobídky účastníků trhu a může změnit jejich chování, a tím změnit výsledek trhu.

¹⁷ K příkladům patří činnosti znečišťující životní prostředí, kdy škody jimi způsobené nemusí být plně zohledněny podniky, které je způsobují.

prostřednictvím státní podpory. Selhání trhu musí být obvykle významné, aby státní podpora zvýšila účinnost. K určení dopadu státní podpory na účinnost je proto nezbytná analýza existence a rozsahu **selhání trhu**.

20. Skutečnost, že určitý podnik nemusí být schopen projekt provést bez podpory, nutně neznamená, že došlo k selhání trhu. Rozhodnutí podniku o tom, že nebude investovat do určitého projektu s nízkou ziskovostí nebo v regionu s omezenou tržní poptávkou a/nebo nízkou konkurenceschopností v oblasti nákladů, nemusí být známkou selhání trhu, nýbrž spíše signálem dobře fungujícího trhu. Nelze předpokládat, že podpora, jejímž cílem je zvýšení výroby nebo snížení ceny, může být odůvodněna selháním trhu, jelikož nadbytečná kapacita¹⁸ nebo nadměrná spotřeba¹⁹ mohou být neúčinné či dokonce škodlivé pro hospodářství a celou společnost. Pouze v případě, že tržní síly nejsou samy schopny dosáhnout bez existence podpory účinného výsledku, lze mít za to, že došlo k selhání trhu. V tomto případě může dobře navržený zásah vlády zlepšit rozdělování výrobních činitelů, napravit selhání trhu a umožnit dosažení cíle společného zájmu.
21. Selhání trhu může mít různé podoby a různý původ a povahu. Dva nejběžnější zdroje selhání trhu jsou tyto:

Externality

Externalities vznikají, pokud účastníci trhu neinternalizují celý prospěch nebo náklady svých činností kvůli nedostatečným vlastnickým právům. Příklad činnosti s pozitivní externalitou je výzkum a vývoj (VaV). Jestliže podniky mohou účinně patentovat výsledky svého výzkumu, je méně pravděpodobné, že budou potvrzeny pozitivní externality. Naopak, pokud si podniky nemohou přivlastnit plně výhodu plynoucí z jejich výdajů na VaV, mohou investovat do VaV na úrovni, která je nižší, než by byla optimální úroveň pro celkový blahobyt. Negativní externality vznikají v případě znečišťování v důsledku průmyslové činnosti. Nehradí-li podniky celé náklady znečišťování (např. zdravotní péči pro osoby, jejichž zdraví bylo poškozeno vyšším znečištěním), mohou životní prostředí znečišťovat více, než je optimální pro celkový blahobyt.

Nedokonalé a nevyvážené informace / problémy v oblasti koordinace

Nedokonalé a nevyvážené informace mohou vést k nákladům na vyjednávání, nákladům na zprostředkování, morálnímu hazardu nebo adverzní selekci, což může mít za následek neúčinný výsledek trhu. Příklad lze najít na finančním trhu, na němž se nově založené podniky často potýkají s problémy při hledání přiměřeného financování (zejména kvůli nedostatečnému zajištění, neexistenci stálých peněžních toků nebo pověsti na trhu) navzdory tomu, že mají potenciálně velmi hodnotný obchodní plán. Podnikům, které by účinně zvýšily hospodářskou činnost, proto nemusí být poskytnuto dostatečné financování. To však neznamená, že by kvůli předpokládaným nedokonalým informacím měly všechny podniky obdržet

¹⁸ Historické příklady lze nalézt v některých hospodářských odvětvích, jako je ocelářství, textilní průmysl nebo stavba lodí.

¹⁹ Příklady nadměrné spotřeby kvůli dotovaným cenám mohou zahrnovat spotřebovávání omezených zdrojů, například vody nebo fosilních paliv, nebo případně nadměrné pořizování úvěrů u dotovaných bank.

financování. Naopak, je známkou účinnosti trhu, nejsou-li financovány projekty s nižší návratností investic, a členské státy musí přesně prokázat, jak jejich zásahy odstraní problém související s nedokonalými informacemi.

Problémy v oblasti koordinace mohou rovněž vést k selhání trhu, pokud náklady na sjednání smluv, nejistota ohledně výsledku spolupráce a síťové účinky brání účinnému navržení či uzavření smluvních dohod, což vede k neúčinně nízkým úrovním koordinace a výstupu. Nedokonalé informace mohou podnikům bránit v tom, aby přijaly vzájemně prospěšná rozhodnutí. To může nastat při stanovování norem, v dohodách o spolupráci a při vytváření seskupení²⁰. Výzkumný projekt může například přinést výsledky, které vedou k odlišným strategiím rozvoje, jež lze obtížně předvídat předem. Smlouvy mezi stranami podílejícími se na investičních projektech proto budou neúplné a některé strany nemusí uskutečnit účinné úrovně společných investic (zejména strany, jež mají malou kontrolu v případě neočekávaných událostí), nebo neinvestují vůbec. K tomu například dochází, pokud partneři výzkumného projektu přispívají velmi rozdílnými dovednostmi a znalostmi, jež se mohou nebo nemusí ukázat jako cenné.²¹ Stranám rovněž vzniknou značné náklady na vypracovávání a vymáhání vhodných smluv. Těchto problémů při koordinaci a nákladů na koordinaci podle všeho přibude s vyšším počtem smluvních partnerů. Problémy s koordinací mohou pramenit rovněž z nutnosti, aby daná technologie, norma nebo postup dosáhly určité kritické míry, než jej začne mít smysl přijmout nebo začít doplňovat, nebo z nutnosti vzniku utopených nákladů před podepsáním smlouvy mezi stranami.

22. Pro analýzu státní podpory mohou být mimoto důležité veřejné statky. Veřejné statky lze spotřebovávat, aniž by byly vyčerpány, a je obtížné vyloučit z jejich užívání určité osoby (a tudíž přimět je, aby za tyto statky platily). Navzdory skutečnosti, že veřejné statky jsou prospěšné pro společnost, nemůže je poskytovat trh.²²
23. Skutečnost, že projekt má pozitivní účinky, které nejsou plně přivlastněny příjemcem podpory, nebo že může mít problémy související s koordinací nebo neúplnými informacemi, nevede automaticky k závěru, že došlo k selhání trhu. Pouze pokud členské státy prokáží, že tyto prvky ovlivňují ziskovost projektu natolik, že by jinak nebyl proveden (či byl proveden pouze nedostatečně) z hlediska účinnosti²³, se může jednat o selhání trhu.
24. Existuje mnoho způsobů, jak zjistit selhání trhu. V některých případech je možné je vyčíslit. Členské státy mohou být někdy například s to poskytnout ekonometrické odhady dopadů na znalosti nebo životní prostředí. Zřídka však existuje dostatek informací pro provedení plnohodnotných ekonometrických studií v rámci zvláštních

²⁰ V případě existence externalit z nakupení se ziskovost podniku zvyšuje, nachází-li se v blízkosti ostatních soutěžitelů, dodavatelů a spotřebitelů. V této souvislosti může vláda případně zahájit nebo posílit rozvoj seskupení.

²¹ Viz například věc N 854 / 2006 – Soutien de l'agence de l'innovation industrielle en faveur du programme mobilisateur pour l'innovation industrielle TVMSL, Úř. věst. C 182, 4.8.2007.

²² Dalším důvodem, proč trh nevede k účinnému výsledku, je existence tržní síly, například v případě monopolu. Na většině trhů, na nichž někteří účastníci uplatňují určitý stupeň tržní síly, a pokud trhy nemusí být považovány za plně účinné, Komise toto obvykle nebude považovat za dostatečné odůvodnění poskytnutí podpory, tj. menším nebo individualistickým účastníkům.

²³ Tak by tomu bylo v případě, kdy jsou náklady na činnost dostatečně vysoké, aby vymazaly zisk podniku, přesto jsou však nižší, než celkový přínos pro společnost.

případů. Neúčinnost trhu lze zjistit rovněž porovnáním s referenčními hodnotami nebo pomocí průzkumů, z nichž vyplývá, že daný trh je charakterizován problémy spojenými se značnými vnějšími účinky nebo problémy s informacemi (ve výše uvedeném smyslu).

25. Pro určení specifitějších selhání trhu a ke spojení těchto selhání trhu s některými zvláštními cíli společného zájmu mohou být mimoto důležitá určitá kritéria:

Druh selhání trhu	Oblasti, jež budou pravděpodobně dotčeny	Zvláštní kritéria pro posouzení
Externality:	Podpora pro VaVaI (pozitivní externality), podpora vzdělávání (pozitivní externality), podpora na ochranu životního prostředí (zamezení negativním externalitám)	<ul style="list-style-type: none"> Existence obdobných projektů bez podpory (pokud existují podobné projekty, selhání trhu není pravděpodobné) Možnost přivlastnění výhod plynoucích z činnosti zejména prostřednictvím smluv, práv k duševnímu vlastnictví, obchodního tajemství Předpokládaná úroveň šíření Specifičnost vytvořené externality Transparentnost s ohledem na povahu a rozsah vytvořených vnějších účinků, pokud jde o spotřebitele a obchodní partnery
Nedokonalé informace	Podpora rizikového kapitálu, VaVaI, zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> Druh příjemce, pravděpodobnost neplnění závazků Prostor pro hodnocení předem a následné sledování cílové činnosti, zejména co se týká ziskovosti a/nebo kvality Dostupnost informací a odborných znalostí v cílovém odvětví a/nebo informací o cílové činnosti a příjemci
Problémy s koordinací	Podpora VaVaI, zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> Počet podniků, které musí spolupracovat Intenzita předchozí spolupráce Liší se zájmy partnerů spolupráce Problémy při navrhování smluv, význam neznámých nepředvídaných skutečností Problémy s koordinací spolupráce (jazykové otázky, čas, vzdálenost, cestovné, neexistence snadných komunikačních kanálů, citlivé informace)

3.2. Cíle týkající se spravedlnosti

26. Trhy volí vítěze a poražené a v tomto procesu může trh vytvářet nebo posílit nerovnosti. Vlády mohou považovat tyto nerovnosti za nepřijatelné a rozhodnout se, že zasáhnou a přerozdělí bohatství mezi jednotlivce, aby snížily sociální nebo regionální nerovnosti. Určitá státní podpora proto může být zaměřena na cíle týkající se spravedlnosti.
27. Řada cílů společného zájmu (např. podpora VaVaI, podpora na ochranu životního prostředí, podpora vzdělávání nebo podpora rizikového kapitálu) usiluje o nápravu selhání trhu, a tudíž se zaměřuje na problémy spojené s účinností. V těchto případech hrají při zvažování pozitivních a negativních účinků podpory aspekty spravedlnosti obvykle menší úlohu. I v těchto případech však mohou být aspekty spravedlnosti v sázce (např. pokud je cílem podpory přemístění projektu v oblasti VaVaI z jednoho regionu do druhého).
28. Některá opatření podpory mohou být na druhou stranu jednoznačně zaměřena na cíle týkající se spravedlnosti. Například:
- Regionální podpora si klade za cíl posílení hospodářské soudržnosti tím, že pomůže snížit rozdíly v úrovni rozvoje jednotlivých regionů EU. Regionální investiční podpora má napomoci rozvoji nejvíce znevýhodněných regionů, a to podporou investic a tvorby pracovních příležitostí a podporou rozšiřování a diverzifikace hospodářských činností podniků nacházejících se v znevýhodněných regionech.
 - Podpora pro poskytování služeb obecného hospodářského zájmu může být poskytnuta z důvodu souvisejícího se spravedlností, zejména pokud se členské státy domnívají, že by účinný trh nenabízel tyto služby přiměřeně všem občanům.
 - Některé kategorie pracovníků mají zvláštní problémy při hledání zaměstnání, jelikož je zaměstnavatelé považují za méně produktivní. Státní podpora může znevýhodněným pracovníkům pomoci vstoupit na trh práce nebo zdravotně postiženým pracovníkům začlenit se na trh práce či na něm setrvat, a to tím, že pokrývá mimořádné náklady související s jejich domnělou nebo skutečnou nižší produktivitou.
 - Podpora na záchranu a restrukturalizaci může mít za cíl zamezit úbytku zaměstnanosti a aktivity v určitém místě nebo odvětví.²⁴
 - Podpora pro kulturní statky nebo služby může mít kromě nápravy selhání trhu spojeného s pozitivními vedlejšími účinky za cíl rovněž důvody související se spravedlností (např. zachování kulturní rozmanitosti).

V určitých jiných případech mohou být opatření státní podpory, která jsou zaměřena na cíle týkající se spravedlnosti, navržena a provedena prostřednictvím tržních mechanismů (např.

²⁴

Komise bude v příhodné době revidovat stávající pokyny k podpoře na záchranu a restrukturalizaci, aby zohlednila zkušenosti získané v rámci současné finanční krize.

oblast záchrany a restrukturalizace). Požadavkem pro schválení takovéto podpory může být mimoto dosažení konkurenceschopného výsledku trhu.²⁵

29. Ačkoli se zvláštní cíle týkající se spravedlnosti mohou mezi jednotlivými členskými státy lišit, často bude možné určit při sledování těchto cílů obecný společný zájem. Důvody související se spravedlností lze prokázat statistickými ukazateli dokládajícími sociální nebo regionální nerovnosti. K těmto ukazatelům může patřit HDP na osobu, míra nezaměstnanosti, míra účasti na trhu práce, ukazatele chudoby atd.

4. JE PODPORA DOBRĚ KONSTRUOVÁNA TAK, ABY ZAJISTILA SPLNĚNÍ CÍLE SPOLEČNÉHO ZÁJMU?

4.1. Vhodný nástroj

30. Členské státy si mohou volit různé nástroje politiky a kontrola státní podpory neukládá jediný způsob zásahu do ekonomiky. Pokud však použijí státní podporu, která spadá do oblasti působnosti čl. 87 odst. 1 Smlouvy, tato může být odůvodněna pouze vhodností tohoto konkrétního nástroje státního zásahu k splnění cíle veřejné politiky a přispění k jednomu či více cílům společného zájmu Unie.²⁶ Není-li státní podpora vhodným nástrojem k řešení konkrétního problému v oblasti účinnosti nebo spravedlnosti, může způsobit narušení hospodářské soutěže a obchodu, jemuž by bylo možno zabránit či je omezit použitím jiného nástroje politiky (např. právní nástroje, přímé poskytování zboží a služeb státem nebo nástroje zdanění k přerozdělení bohatství a vytvoření pobídek pro podniky).

31. Volba konkrétního nástroje politiky ze strany členského státu se může uskutečnit na základě zkušeností, porovnání s referenčními hodnotami nebo jako výsledek scénářů a analýzy nákladů a přínosů. Při analýze slučitelnosti bude Komise obzvláště přihlížet k případnému posouzení dopadů navrhovaného opatření, které provedl členský stát. Komise bude mít za to, že opatření představuje vhodný nástroj, pokud členský stát uvážil jiné možnosti politiky a pokud byly zjištěny a Komisi prokázány výhody použití takového selektivního nástroje, jako je státní podpora.

4.2. Motivační účinek

32. Státní podpora musí změnit chování podniku, který je jejím příjemcem, tak, aby se tento podílel na činnosti, která přispívá k dosažení cíle veřejného zájmu a která i) by se bez podpory neuskutečnila, nebo ii) která by se uskutečnila pouze v omezeném rozsahu či jinak. To znamená, že členský stát musí v jednotlivých případech prokázat, že podpora není použita na dotování nákladů na činnost, kterou by podnik prováděl v každém případě.²⁷ Změna chování se nazývá motivačním účinkem a lze ji

²⁵ Předpokladem pro schválení opatření státní podpory v oblasti rozvoje sítí jsou například požadavky na otevřený přístup.

²⁶ Pokud jde o projednání vhodnosti, viz věci C 25 / 2004 – DVB-T Berlin-Brandenburg (Úř. věst. L 200, 22.7.2006) nebo N 854 / 2006 – Soutien de l'agence de l'innovation industrielle en faveur du programme mobilisateur pour l'innovation industrielle TVMSL, Úř. věst. C 182, 4.8.2007.

²⁷ Například podpora vzdělávání nesmí financovat činnosti v oblasti vzdělávání, které by příjemce provedl v každém případě kvůli provozním požadavkům. Viz například věc C 40 / 2005 – Ford Genk (Úř. věst. L 366, 21.12.2006).

určit porovnáním situace v případě poskytnutí podpory a situace při neexistenci podpory.²⁸

33. Ačkoli podpora může příjemce přimět ke změně chování řadou způsobů, zamýšlená změna chování musí pravděpodobně vést k dosažení sledovaného cíle politiky.
34. Pokud jde o *cíle týkající se účinnosti*, členský stát musí doložit motivační účinek tím, že prokáže, že podnik, který je příjemcem podpory, změnil (nebo pravděpodobně změní) úroveň činnosti, a že následně dojde k odstranění selhání trhu a zlepšení výsledku trhu. Podpora pro VaV bude například vyžadovat zvýšení míry, rozsahu, rychlosti nebo vynaložené částky na činnost v oblasti VaV, a podpora vzdělávání by měla vést k většímu rozsahu zajišťování odborné přípravy.
35. Aby Komise mohla posoudit údajný motivační účinek, bude obvykle důležité, aby členský stát předložil interní dokumenty příjemce podpory, které prokazují, že by bez podpory cílovou činnost neuskutečnil.²⁹ Tyto interní dokumenty mohou být mimo jiné tohoto druhu:
- rozpočtové prognózy pro náklady, na něž je podpora zaměřena,
 - obchodní plány a ostatní doklady předložené investičním výborům k získání souhlasu s poskytnutím zdrojů na určité činnosti,
 - výpočty ziskovosti pro daný projekt s podporou a bez ní,
 - analýza financování projektu, včetně odhadů scénářů a vývoje peněžních toků,
 - posouzení rizik, co se týká rizika obchodního neúspěchu, nevratnosti investic a souvisejících nákladů nebo nejisté ziskovosti cílové činnosti.
36. Kromě analýzy interních dokumentů může Komise vzít v úvahu rovněž dostupné vnější informace, například referenční hodnoty pro dané odvětví týkající se ziskovosti nebo rizika.
37. Pokud jde o *cíle týkající se spravedlnosti*, prokázání motivačního účinku vyžaduje, aby členský stát doložil, že provádění cílové činnosti znamená vícenáklady³⁰ vyplývající ze sociálních nebo regionálních znevýhodnění, jež jsou vyrovnány podporou. Podmínkou pro podporu zaměstnanosti například je, že místo zdravých pracovníků jsou zaměstnávány znevýhodnění nebo zdravotně postižení pracovníci, jelikož jejich zaměstnávání znamená dodatečné náklady.
38. Mohou však existovat pádné důvody, které příjemce podpory vedou k přizpůsobení chování i v případě neexistence podpory. Komise uváží ukazatele, které členské státy

²⁸ Srovnání situace s podporou a bez ní se nazývá rovněž srovnávací analýzou. Viz například srovnávací analýza provedená v případech N 349 / 2007 – *Soutien de l'agence de l'innovation industrielle au PMII OSIRIS* (Úř. věst. C 304, 15.12.2007); N 887 / 2006 – *Projet Bernin 2010* (Úř. věst. C 200, 28.8.2007); N 185 / 2007 – *Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du programme „NANOSMART“* (Úř. věst. C 284, 27.11.2007).

²⁹ Je nutno podotknout, že aby bylo zjištěno selhání trhu, je nutno rovněž prokázat, že by ostatní podniky, tj. tržní síly obecně, nemohly tohoto cíle bez podpory přiměřeně dosáhnout.

³⁰ Vícenáklady zahrnují skutečné náklady i příležitostné náklady.

poskytly k prokázání sociálního nebo regionálního³¹ znevýhodnění, a posoudí, zda v případě neposkytnutí podpory existují dostatečné pobídky pro provádění cílové činnosti. Důležité mohou být tyto ukazatele:

- regionální znevýhodnění (např. dostupnost, infrastruktura, nedostatek kvalifikovaných pracovníků, ukazatele příjmů, ukazatele zaměstnanosti),
- profil cílového obyvatelstva (např. věk, pohlaví, etnický původ, znevýhodnění pracovníci nebo pracovníci se zdravotním postižením),
- pobídky pro změnu chování navzdory sociálnímu znevýhodnění: například vytvoření nebo změna image podniku, nedostatek dostupných alternativních pracovníků, kvalifikace a produktivita cílových zaměstnanců.

4.3. Přiměřenost

39. Podpora je považována za přiměřenou pouze tehdy, nelze-li stejného výsledku docílit s nižší podporou a s menším narušením hospodářské soutěže. Částka podpory a její intenzita musí být omezena na minimum nezbytné k tomu, aby se podporovaná činnost uskutečnila. Jakmile podpora přesahuje nezbytné minimum, příjemce podpory bude mít prospěch z neočekávaného zisku, který může zbytečně narušit hospodářskou soutěž, podporu proto nelze považovat za slučitelnou se společným trhem.
40. K posouzení přiměřenosti podpory je možno využít informace použité pro analýzu motivačního účinku. Zatímco se v případě motivačního účinku jedná v zásadě o otázku, zda se chování změnilo či nikoli, analýza přiměřenosti podpory vyžaduje jiný stupeň posouzení, co se týká rozsahu, v jakém podpora přesahuje to, co je nezbytné k dosažení změny chování.
41. V řadě pokynů byly stanoveny maximální intenzita podpory (vyjádřené jako procento způsobilých nákladů) a podpora je obvykle považována za přiměřenou, jsou-li tyto maximální míry podpory dodrženy. Mohou však nastat případy, kdy takovéto maximální míry podpory nejsou stanoveny. U případů, které spadají do podrobného posouzení stávajících pokynů, je nutno ověřit, zda je míra podpory příliš vysoká a zda by stejného výsledku nebylo možno dosáhnout s nižší podporou.
42. V těchto případech by členský stát měl předložit důkazy, které umožní posoudit, jak vysoká podpora je zapotřebí jako kompenzace dodatečné činnosti, pro niž má být poskytnuta, tj. vícenáklady, které příjemci podpory vzniknou, pokud podpořený projekt uskuteční, v porovnání s tím, jaká by byla situace bez podpory. Pokud podpořený projekt příjemci podpory přinese zvláštní provozní výhody (např. nižší náklady kvůli používání nové výrobní technologie nebo dodatečné příjmy), které jsou měřitelné, Komise vezme tyto provozní výhody v úvahu při určování přiměřené výše podpory. Pořízení stroje, který je šetrnější k životnímu prostředí, může například vést rovněž k výhodám v podobě úspor energie. Zohledněním těchto zvláštních výhod je možno vypočítat čisté vícenáklady.

³¹ Pokud jde o kritéria pro posouzení v případě velkých investičních projektů v rámci regionální podpory, viz „oznámení Komise o pokynech pro podrobné posuzování regionální podpory pro velké investiční projekty“.

43. Zásada posouzení čistých vícenákladů podpořeného projektu může být použita u podpory, která má cíl týkající se účinnosti, stejně jako u podpory, jejíž cíl souvisí se spravedlností. Posouzení těchto dvou rozdílných kategorií podpory se však může lišit, jelikož u projektů, které jsou prováděny z důvodu účinnosti, může být srovnávací scénář méně jednoduchý³² (tj. vůbec žádný projekt, projekt odlišné velikosti, méně rizikový projekt atd.) než u projektů, jejichž cíl souvisí se spravedlností (kde je účelem podpory obvykle změna způsobu, jakým příjemce podpory vykonává své činnosti, např. změna místa nebo kategorií zaměstnáváných pracovníků).

5. NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

44. Lze rozlišit nejméně tři druhy narušení hospodářské soutěže způsobeného státní podporou. Za prvé, zasahováním do rozdělování důchodů prostřednictvím trhů může mít státní podpora dlouhodobé dynamické účinky na pobídku k investicím a hospodářské soutěži. Za druhé, na konkrétnější úrovni může státní podpora ovlivnit hospodářskou soutěž na výrobním trhu a vyvolat různé reakce ostatních soutěžitelů v závislosti na okolnostech. Za třetí, státní podpora může ovlivnit hospodářskou soutěž na trzích vstupů, a zejména umístování investic.
45. Všechna tato narušení hospodářské soutěže budou mít vliv na rozložení hospodářských činností mezi jednotlivá hospodářská odvětví a jednotlivé členské státy a nepříznivý dopad na vnitřní trh, a to ovlivněním obchodu a narušením účinného rozdělení činností na přeshraničním základě. Ve skutečnosti může samotná možnost schválení státní podpory v jednom členském státě vytvořit pobídky pro ostatní členské státy, aby rovněž využily opatření státní podpory s cílem strategicky přilákat na svá území určité činnosti, vyvolává tudíž riziko soutěžení v poskytování dotací.
46. Za prvé, na obecnější úrovni může skutečnost, že státní podpora přerozděluje důchody na trzích a zasahuje do procesu hospodářské soutěže, ovlivnit **dlouhodobé motivace**. Podniky, které očekávají, že zisky budou kromě jejich vlastního úsilí ovlivněny státní podporou, mohou považovat za optimální omezení vlastního úsilí. Státní podpora může mít tudíž negativní dopad na pobídky k investicím a inovacím, a to jak u příjemce, tak jeho konkurentů. Z dlouhodobějšího hlediska vede takováto změna dynamických pobídek k menšímu výběru a případně nižší kvalitě nebo vyšším cenám pro spotřebitele.
47. Za druhé, na konkrétnější úrovni lze očekávat, že změna chování příjemce podpory na výrobních trzích ovlivní jeho konkurenty a přiměje je k různým změnám chování. Ostatní soutěžitelé mohou reagovat zejména **omezením vlastních prodejních a investičních plánů** (vytěsňování). Stávající konkurenti mohou například snížit kapacitu nebo se možní konkurenti rozhodnou nevstoupit na nový trh. Konkurenti mohou reagovat rovněž snížením svých výdajů na výzkum a vývoj. Podrobnosti viz rovněž rámeček č. 1. Konkurenti však budou reagovat v různé míře

³²

Viz například věc N 674 / 2006 – Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du projet NeoVal, Úř. věst. C 120, 31.5.2007.

v závislosti na tržních podmínkách a povaze podpory. Pokud například konkurenti prodávají výrobky, které jsou blízkými náhradami výrobků, jež prodává příjemce podpory, budou zasaženi více, lze tudíž očekávat, že jejich chování bude více přizpůsobeno. Narušení hospodářské soutěže může být vyšší, má-li příjemce podpory tržní sílu. Pokud již má příjemce podpory na určitém výrobním trhu dominantní postavení, může opatření podpory toto dominantní postavení posílit dalším oslabením konkurenčního tlaku, který mohou vyvíjet jeho konkurenti.

48. Za třetí, státní podpora může ovlivnit hospodářskou soutěž na **trzích vstupů**. K tomu dochází, pokud státní podpora zvýhodňuje využívání určitých vstupů (např. konkrétní práce nebo polotovary, které jsou šetrné k životnímu prostředí). Určitá podpora může vést k nižším nákladům na vstupy (např. podpora vzdělávání nebo podpora pro materiály šetrné k životnímu prostředí) a/nebo může změnit výrobní proces. K posledně uvedenému dochází, pokud se kvůli podpoře využívají jiné materiály, pracovní síly nebo vstupy (např. zaměstnávání více znevýhodněných pracovníků, menší znečišťování). Ačkoli tato podpora může přinést prospěch spotřebitelům, příjemci podpory a účastníkům na trzích vstupů, může poškodit dodavatele konkurenčních vstupů. Stejně jako v případě výrobních trhů může být celkový dopad na trhy vstupů negativní, odrazuje-li ostatní soutěžitele od investic.
49. Hlavní narušení na trzích vstupů však vzniká s ohledem na **výběr určitého místa** (vstupu). Podpora, která má přilákat investice, může mít negativní dopad v regionu, v němž byly investice zrušeny. Může vést k plýtvání zdroji, má-li posledně uvedený region s ohledem na tuto konkrétní výrobu komparativní výhodu.
50. K narušení hospodářské soutěže může dojít v rámci členských států, avšak rovněž mezi nimi. Tak tomu je, pokud podniky soutěží na přeshraničním základě, avšak rovněž v případě, kdy podniky zvažují vstupy (např. umístění) v různých členských státech. Účinky na obchod se obvykle objeví, jsou-li výrobní trhy narušeny, což může mít negativní dopad na rozložení činností mezi členskými státy a narušit vnitřní trh. Podpora zaměřená na přemístění výrobního místa do jiného regionu v rámci společného trhu nemusí vést přímo k narušení výrobního trhu, přemísťuje však činnosti nebo investice z jednoho regionu do druhého. Komise se zaměří na narušení vznikající mezi členskými státy.
51. Při posuzování rozsahu narušení hospodářské soutěže se Komise zaměří v první řadě na účinek, který má změna chování příjemce podpory na ostatní soutěžitele a dodavatele vstupů. Vzaty v úvahu budou rovněž účinky na spotřebitele.³³
52. K určení a posouzení negativních účinků podpory Komise určí soutěžitele a spotřebitele, kteří pravděpodobně budou změnou chování příjemce podpory zasaženi.

³³

Státní podpora představuje finanční zátěž pro daňové poplatníky. Tento dopad na rozpočet odpovídá výši podpory. Kromě tohoto dopadu na rozpočet mohou vzniknout dodatečné náklady kvůli neúčinnosti a správním nákladům spojeným se zdaněním. Pro účely kontroly státní podpory však Komise nemusí provést posouzení systémů zdanění obecně nebo náležitého využívání peněz daňových poplatníků. Posouzení rozsahu možných přínosů opatření (s nimiž bude porovnáváno narušení hospodářské soutěže a obchodu) zohlední finanční zátěž pro daňové poplatníky v členském státě, který podporu poskytuje.

53. K zjištění účinků podpory by proto členské státy měly poskytnout důkazy, které Komisi umožní i) určit dotčené výrobky (tj. výrobky zasažené změnou chování příjemce podpory) a ii) určit dotčené soutěžitele a spotřebitele. (Podrobnosti viz rámeček č. 2). Tento druhý krok obvykle povede k vymezení výrobních a zeměpisných trhů, které jsou podporou dotčeny.³⁴ To však neznamená, že Komise ve všech případech oficiálně rozhodne o vymezení trhu.
54. O rozsahu analýzy trhu bude nutno rozhodnout v každém jednotlivém případě. Pro analýzu pozitivních účinků podpory obvykle přesné vymezení trhu není nutné. Rovněž není vždy nezbytné vymezit trhy pro posouzení účinků podpory na umístění. Analýza trhu však může být důležitá pro vyhodnocení negativních účinků státní podpory na hospodářskou soutěž.
55. Jelikož může být dotčeno mnoho trhů (ačkoli v různé míře), Komise obvykle zaměří svou analýzu na trhy, na nichž jsou účinky podpory nejzjevnější a/nebo nejvýraznější.

Rámeček č. 2: Dotčené výrobky a trhy

Dotčené³⁵ produkty:

K zjištění účinků podpory je za prvé nutno určit dotčené výrobky. To umožní určit její účinky na konkurenty a spotřebitele.

Dotčené výrobky lze vymezit jako výrobky, jejichž výrobci změní své chování, což povede k snížení ceny, zvýšení výstupu, vyššímu pořizování vstupů, změně výdajů na vývoj nových nebo lepších výrobků, změně výrobního procesu, vstupu na trh, odchodu z trhu, změně umístění (viz rovněž oddíl 2).

V této souvislosti mohou dotčené výrobky zahrnovat nejen výrobky, které příjemce podpory vyrábí v současnosti, nýbrž rovněž nové výrobky vytvořené na základě vývoje výrobků.

V některých případech, kdy podpora není zaměřena na konkrétní činnost, nýbrž podporuje příjemce podpory celkově³⁶, jsou dotčenými výrobky všechny výrobky, jež příjemce podpory vyrábí.

Dotčené výrobní trhy

Určení soutěžitelů zasažených podporou odpovídá vymezení výrobních trhů, pokud podpora může vést k přesunu poptávky směrem od ostatních soutěžitelů ve prospěch příjemce podpory. Tento přesun poptávky může nastat pouze tehdy, mají-li ostatní soutěžitelé výrobky, které lze nahradit dotčenými výrobky. Trhy přímo spojené s přesunem poptávky budou

³⁴ V případě potřeby si Komise vypůjčí nástroje, které byly k vymezení trhů vypracovány v oblasti kontroly kartelů a spojování podniků. Viz například rozhodnutí, v nichž byly vymezeny trhy, mimo jiné: N 674 / 2006 – *Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du projet NeoVal* (Úř. věst. C 120, 31.5.2007); N 810 / 2006 – *AMD, Dresden – MSF 2002* (Úř. věst. C 246, 20.10.2007); N 409 / 2006 – *HighSi GmbH* (Úř. věst. C 77, 5.4.2007); N 582 / 2007 *Propapier PM 2 KG* (dosud nezveřejněno). Další ukázkové příklady jsou uvedeny v příloze.

³⁵ Výraz „výrobek“ se zde používá jako obecný pojem, který se vztahuje nejen na obchodní výrobky, nýbrž rovněž služby.

³⁶ Například v případě podpory na záchranu a restrukturalizaci.

dotčeny, pokud ostatní soutěžitelé rovněž omezí své nákupy vstupů nebo komplementárních výrobků. Dotčenými spotřebiteli jsou spotřebitelé, kteří nakupují zboží na těchto trzích.

Dotčené výrobkové trhy zahrnují veškeré výrobky, které spotřebitel považuje za vzájemně zaměnitelné nebo nahraditelné dotyčným výrobkem, a rovněž související trhy vstupů (tj. dodavatelé příjemce podpory)³⁷ a komplementární trhy.³⁸ K činitelům, které jsou důležité pro vymezení dotčeného výrobkového trhu, patří mimo jiné vlastnosti výrobku a určené použití, preference spotřebitelů, důkazy o nahrazování v nedávné minulosti, překážky a náklady spojené s přesunem poptávky po možných náhradách, přesuny poptávky po snížení ceny, pružnost a křížová cenová pružnost poptávky po daném výrobku. Je nutno rovněž přihlídnout k účinkům podpory na nahraditelnost (např. snížení ceny výrobku, který nebyl dříve spotřebiteli považován za nahraditelný levnějšími výrobky jiných podniků).

Při vymezení dotčených trhů může hrát úlohu rovněž nahraditelnost na straně nabídky, pokud příjemce může na tyto trhy rychle vstoupit či na nich rozšířit svou činnost. Důležitými činiteli k určení tohoto možného vstupu jsou mimo jiné existence úspor z rozsahu mezi dvěma trhy (např. pokud dva výrobky vyžadují stejné výrobní zařízení) a křížová pružnost nabídky (schopnost rychle přejít na jinou výrobu).

Bude nutné v každém jednotlivém případě posoudit, které výrobkové trhy budou analyzovány podrobně, a to na základě situace v oblasti hospodářské soutěže a pravděpodobnosti, že podpora má účinek na takovéto související trhy.

Dotčené zeměpisné trhy

Jakmile byli určeni soutěžitelé a spotřebitelé dotčení podporou, je rovněž důležité, aby je bylo možno lokalizovat. To platí zejména v případě, jsou-li přeshraniční účinky státní podpory natolik zásadní, aby byly sledovány. Avšak i v případě zeměpisných trhů s celostátním či omezenějším než celostátním rozsahem může podpora nepříznivě ovlivnit obchod, například vytvořením překážek pro usazení podniků z jiných členských států.³⁹

Stejně jako u vymezení dotčených výrobních trhů by měly být hlavním nástrojem pro vymezení zeměpisných trhů hlediska poptávky. K činitelům, které jsou důležité pro posouzení, patří mimo jiné povaha a vlastnosti výrobků, existence překážek vstupu, dopravní náklady, preference spotřebitelů, patrné rozdíly v podílech podniků na trhu mezi sousedními zeměpisnými oblastmi nebo značné cenové rozdíly.

56. Očekává se, že členský stát, který uděluje podporu, poskytne veškeré příslušné důkazy, které jsou k dispozici, aby byl Komisi při tomto hodnocení nápomocen. Při posuzování účinků podpory na hospodářskou soutěž může Komise vzít v úvahu tyto ukazatele:

³⁷ Obvykle však nebudou posuzovány trhy navazující na řetězec vstupů (tj. trhy vstupů dotyčných trhů vstupů).

³⁸ Tj. trhy zahrnující výrobky, které jsou používány společně s dotčeným výrobkem.

³⁹ Viz např. věc C-280/00 Altmark Trans und Regierungspräsidium Magdeburg, Sb. rozh. 2003, s. I 7747 („Altmark“), body 77–79.

charakteristiky podpory (např. výše podpory; postup výběru příjemce, doba trvání a opakování podpory, dopad na náklady příjemce),

struktura dotčených trhů (např. koncentrace na trhu, počet a velikost podniků, existence tržní síly, diferenciací výrobků, překážky vstupu a odchodu, rozsah dotčeného výrobního a zeměpisného trhu)⁴⁰,

charakteristiky odvětví/trhu (např. trhy s nadbytečnou kapacitou, neúčinnost na úrovni příjemce (produktivita), význam inovací, realizovatelnost přesunu výrobních zařízení).

Výše uvedené charakteristiky podpory, trhu a odvětví by však neměly být posuzovány jako samostatné ukazatele, nýbrž musí být zvažovány společně s ostatními informacemi o dotčeném opatření podpory, jako je selhání trhu, které má být napraveno, nebo sledované cíle společného zájmu.

6. VYVÁŽENÍ NEGATIVNÍCH A POZITIVNÍCH ÚČINKŮ

Ověření vyváženosti

57. Posledním a rozhodujícím krokem v analýze slučitelnosti je posouzení, zda členský stát prokázal, že případné pozitivní účinky podpory převažují nad jejími negativními účinky. Ačkoli toto lze provést pouze v každém jednotlivém případě (a to pro jednotlivá opatření podpory, stejně jako pro režimy jako celek), a není proto možné obecně předvídat, jak bude v daném případě ověření vyváženosti vypadat, lze nicméně uvést několik obecných zásad.
58. Za účelem posouzení pozitivních a negativních účinků je nezbytné je za prvé vyhodnotit a poměřit kvalitativně a pokud možno rovněž kvantitativně a provést celkové posouzení jejich dopadů na výrobce a spotřebitele na každém z dotčených trhů. V této souvislosti usnadní použití normy společenského blahobytu⁴¹ analytický popis společného zájmu, a to rozlišení účinků různé povahy na jednotlivé účastníky.
59. Pozitivní účinky podpory přímo souvisí se změnou chování příjemce, která umožní dosáhnout požadovaného cíle společného zájmu. V případě cíle týkajícího se účinnosti lze pozitivní účinky popsat s ohledem na zvýšení nebo snížení činnosti na trhu výstupů, které je považováno za prospěšné pro společný zájem. Podpora na ochranu životního prostředí například snižuje produkci nebezpečné látky; podpora na VaV zvyšuje činnost v oblasti VaV, což vede k novým nebo lepším výrobkům.

⁴⁰ Obchod mezi členskými státy budou obvykle ovlivňovat trhy, které jsou širší než vnitrostátní; vnitrostátní trhy však mohou ovlivňovat obchod prostřednictvím dotčených předcházejících, navazujících nebo komplementárních trhů.

⁴¹ V ekonomické teorii je prospěch spotřebitelů obvykle vymezen jako přebytek spotřebitelů na všech trzích, tj. rozdíl mezi ochotou zaplatit za určité zboží a cenou tohoto zboží. Prospěch výrobce se zase může rovnat přebytku výrobce, tj. částce, kterou výrobci získají z prodeje za tržní cenu, která je vyšší než mezní náklady výroby. Společenský blahobyt přihlíží nejen k součtu přebytků spotřebitelů a výrobců, nýbrž rovněž k tomu, jak je blahobyt rozložen mezi jednotlivé země a občany. Společenský blahobyt proto začleňuje prvky účinnosti (tj. zkoumáním, kolik bohatství je vytvořeno přebytky spotřebitelů a/nebo výrobců), jakož i prvky spravedlnosti (tj. zkoumáním, jak je toto bohatství rozděleno mezi jednotlivé členské státy a občany). Norma společenského blahobytu přihlíží ke všem účinkům, které mohou být podporou vytvořeny.

V případě cíle týkajícího se spravedlnosti pozitivní účinky odpovídají zajištění výstupu zvyšujícího spravedlnost nebo změně způsobu, jakým je výstup poskytován: nachází se v jiném regionu nebo jsou využity jiné vstupy (např. znevýhodnění pracovníci). Stejně tak lze účinky na trhy vstupů popsat jako změnu činnosti s ohledem na situaci, která by nastala bez podpory (např. větší odbyt pro dodavatele podniku, který se přesunul do podporované oblasti, více pracovních míst nebo vyšší platy pro pracovníky v daném regionu). Pozitivní účinky pro spotřebitele mohou vyplývat z nižších cen z dlouhodobého hlediska, většího výběru výrobků, jejich vyšší kvality nebo větších inovací.

60. Negativní účinky na hospodářskou soutěž a obchod vyplývají rovněž ze změny chování příjemce podpory. Jak bylo projednáno v předchozím oddíle, význam narušení hospodářské soutěže lze posoudit s ohledem na účinky na ostatní soutěžitele a na dodavatele vstupů (zejména v případě podpory, která vede ke změně místa). Účinek na spotřebitele závisí rovněž na reakci ostatních soutěžitelů. Náklady podpory jsou každopádně hodnoceny negativně (takže podporu nelze schválit), pokud podpora kromě pouhého přesunu finančních prostředků na příjemce nevytváří žádné pozitivní účinky.
61. I když režimy podpory nebo podpora pro konkrétní podniky budou posuzovány samy o sobě, uvážit lze rovněž kumulativní účinky. Tj. poskytnutí podpory velkému počtu malých podniků může mít stejný účinek jako velká částka podpory poskytnutá jednomu podniku. Rovněž opakující se podpora v témže odvětví určitého členského státu může vést k negativním účinkům posílením tohoto konkrétního odvětví na úkor ostatních členských států.
62. Při určování společného zájmu na úrovni EU se berou v úvahu i politická hlediska. Některé cíle politiky mohou být zaměřeny na víceméně nehmatatelné přínosy. Jiné mohou zahrnovat přínosy, které nejsou snadno souměřitelné s možnými negativními dopady na hospodářskou soutěž a obchod a u nichž určení náležitého relativního významu nutně znamená širší rozsah posouzení. Analyzování účinků podpory prostřednictvím normy společenského blahobytu proto může napomoci při systemizaci tohoto hodnocení, a to zaměřením se pokud možno na stanovení měrné jednotky určitých hospodářských účinků (pozitivních a negativních) podpory, a tím významně přispět k celkovému posouzení dopadu podpory.

Rozsah účinků

63. Komise si je vědoma skutečnosti, že v mnoha případech nebude možné vyčíslit účinky daného opatření podpory naprosto přesně. Ve většině případů však bude možné určit velikost dotyčných účinků řádově.
64. Rovněž bude vzato v úvahu to, že některé účinky (obvykle krátkodobé účinky na množství a ceny) budou často snáze vyčíslitelné než ostatní, stejně důležité účinky (např. dlouhodobé účinky na motivaci k investicím nebo inovacím), takže zvýšení celkového blahobytu v krátkodobém horizontu by nemělo přímo vést k schválení opatření.
65. Pokud lze pozitivní nebo negativní účinky vyčíslit, měla by se použít společná měrná jednotka, aby byla zajištěna srovnatelnost (např. dopad z peněžního hlediska, počet pracovních míst, vytvořený a/nebo přemístěný obrát).

66. Výhody pro ostatní soutěžitele a jejich újmu lze například vyčíslit pomocí odhadů vyšších nebo ušlých tržeb, zisku nebo pracovních míst. Výhody (resp. újmu) pro občany lze vyjádřit odhadovanými přírůstky peněžních prostředků vyplývajících ze snížení ceny (resp. zvýšení ceny) z dlouhodobého hlediska. Pozitivní účinky pro občany vyplývající z většího výběru výrobků, jejich vyšší jakosti nebo větších inovací může být obtížnější vyčíslit, u těchto účinků by však měla být velikost určena řádově.
67. V některých případech může být obtížné určit, nakolik si spotřebitelé budou cenit kvalitu nebo novost či jiné necenové charakteristiky zboží a služeb. To by členským státům nemělo bránit v tom, aby posoudily s tím spojené výhody pro občany. K ocenění velikosti těchto pozitivních účinků vezme Komise v úvahu průzkumy mínění spotřebitelů nebo marketingové výzkumy či odborné posudky, které členské státy poskytnou, nebo hodnocení politiky, vyjádřené například v politických dokumentech Společenství nebo členských států, či vlastní úsudek.
68. Posouzení pozitivních účinků ve vztahu k aspektům spravedlnosti bude pravděpodobně rovněž znamenat široký rozsah posouzení. Různý význam jednotlivých účinků na jednotlivé regiony nebo skupiny osob může být založen na statistických ukazatelích⁴², které dokládají rozdíly mezi těmito skupinami. Takovýto přístup může pomoci určit různá měřítka pro posouzení pozitivních a negativních účinků.
69. Ověření vyváženosti by každopádně mělo účinky vyjádřit pomocí souboru činitelů a popisu účinků, které jsou pokud možno konkrétní a přesné. Takto by i bez jejich vyčíslení mělo být možné uvážit pozitivní a negativní účinky a porovnat je.

Operativní ukazatele

70. Když Komise použije výše představenou metodiku k posouzení pozitivních a negativních účinků, mohou nastat situace, kdy je obtížné je vzájemně ohodnotit, zejména proto, že je nelze snadno vyčíslit a porovnat. Níže uvedené ukazatele mohou usnadnit ověření vyváženosti mezi pozitivními a negativními účinky. Nejsou závazné a jsou pouze orientační. Žádný ukazatel nepostačuje sám o sobě a při vydání rozhodnutí je nutno vzít v úvahu jejich kombinaci. Co je nejdůležitější, tyto ukazatele by neměly být brány jako ukazatele, jež brání plnému použití ověření vyváženosti. Je nutno rovněž vzít v úvahu, že obecně je státní podpora zakázána a může být povolena pouze na základě odchylky od této obecné zásady. To znamená, že v případě pochybností je pravděpodobnější, že Komise podporu zakáže.
71. Komise s větší pravděpodobností zaujme záporný postoj, pokud například:
- narušení hospodářské soutěže je téměř jisté a státní podpora přinese prospěch především příjemci podpory,
 - podpora je provozní podporou, která pouze podporuje konkrétní výstup nebo cenovou úroveň,

⁴²

Viz metodika použitá v pokynech k regionální podpoře.

- výše podpory je velmi významná a pozitivní účinky jsou v porovnání s náklady podpory velmi omezené,
- pozitivní účinky se nacházejí pouze v členském státě, který podporu poskytuje, zatímco v řadě jiných členských států jsou pocítovány značné negativní účinky,
- podpora významně zvyšuje sociální a/nebo regionální nerovnosti a/nebo vede k značnému poškození životního prostředí nebo znečištění,
- podpora vede k značnému a trvalému narušení hospodářské soutěže a příjemce podpory je společnost s dominantním postavením, jejíž postavení na trhu může být v důsledku podpory posíleno.

72. Naopak Komise s větší pravděpodobností zaujme kladný postoj, pokud například

- pozitivní účinky jsou téměř jisté (např. konstrukcí podpory), zatímco negativní účinky jsou méně pravděpodobné,
- podpora je nezbytná k vytvoření pozitivních účinků, které jsou velmi významné (a zejména značně převyšují částku podpory), které přinášejí prospěch mnoha členským státům a mají prokázaný strategický význam pro společný evropský zájem,
- podpora je dobře zaměřena a výhody se nacházejí v nerozvinutých regionech nebo jsou určeny sociálně znevýhodněným skupinám a Komise zjistila, že podpora je omezena na čisté dodatečné náklady, které kompenzují sociální/regionální znevýhodnění,
- podpora vede k významným pozitivním vedlejším účinkům na jiných výrobních trzích, než jsou dotčené výrobní trhy, takže soutěžitelé a spotřebitelé na těchto trzích mohou mít rovněž prospěch z těchto vedlejších účinků,
- podpora významně nenarušuje řádné fungování vnitřního trhu a nevytváří významné nerovnosti mezi podniky usazenými v různých členských státech a/nebo umístění výrobních činitelů v EU,
- podpora přináší jednoznačně pozitivní účinky pro občany, a to rovněž i z dlouhodobého hlediska, zatímco negativní účinky jsou omezené a nenarušují významně hospodářskou soutěž.

Nápravná opatření

73. Pokud ověření vyváženosti prokáže, že negativní účinky převažují nad přínosy, může Komise podporu zakázat, nebo požádat, aby bylo přijato nápravné opatření, a to buď s ohledem na podobu podpory, nebo narušení hospodářské soutěže.

74. Pokud jde o podobu nápravných opatření, Komise přezkoumá mimo jiné tyto prvky:

- snížení výše podpory, míry podpory nebo oblasti působnosti / cíle podpory (činnosti nebo trhy, jichž se podpora týká), aby bylo opatření přiměřené,

- omezení selektivity opatření, například využitím otevřeného řízení při výběru příjemce podpory nebo zvolením obecného režimu, a zamezení případné podjatosti ve prospěch společností s tržní silou,
- omezení možnosti vzájemného subvencování prostřednictvím větší transparentnosti a oddělením účtů nebo oddělením činností jednotlivých podniků,
- zajištění vhodné řídicí struktury podniku.

75. S ohledem na dopad na hospodářskou soutěž a obchod může Komise uvážit například tyto prvky:

- snížení výrobní kapacity příjemce podpory,
- odprodej majetku,
- pokud lze zajistit náležité monitorování, závazky příjemce týkající se jeho chování s cílem zabránit omezení (např. zaručený přístup k sítím nebo jiným základním zařízením),
- závazky členského státu týkající se otevření trhů, například opatření k liberalizaci, snížení technických a netechnických překážek,
- otevřené udělování licencí na práva k duševnímu vlastnictví / normy.

Příloha I

Seznam ukázkových příkladů, v nichž bylo použito ověření vyváženosti

VaVal

- N 602 / 2007 – Soutien de l'AII en faveur du programme MaXSSIMM, rozhodnutí ze dne 20.5.2008, verze pro veřejnost není dosud k dispozici
- N 469 / 2007 – Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du programme „QUAERO“, rozhodnutí ze dne 11.3.2008, verze pro veřejnost není dosud k dispozici
- N 447 / 2007 – TURBOMECA (groupe SAFRAN), Úř. věst. C 94, 16.4.2008
- N 435 / 2007 – Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du programme „MINImage“, 30.1.2008
- N 349 / 2007 – Soutien de l'agence de l'innovation industrielle au PMII OSIRIS, Úř. věst. C 304, 15.12.2007
- N 195 / 2007 – Rolls-Royce Deutschland Ltd. & Co. KG - Úř. věst. C 118, 15.15.2008
- N 185 / 2007 – Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du programme „NANOSMART“, Úř. věst. C 284, 27.11.2007
- N 112 / 2007 – THESEUS, Úř. věst. C 227, 27.9.2007
- N 89 / 2007 – Projet d'aide de l'Agence de l'innovation industrielle au PMII HOMES, Úř. věst. C 275, 16.11.2007
- N 887 / 2006 – Projet Bernin 2010, Úř. věst. C 200, 28.8.2007
- N 854 / 2006 – Soutien de l'agence de l'innovation industrielle en faveur du programme mobilisateur pour l'innovation industrielle TVMSL, Úř. věst. C 182, 4.8.2007
- N 708 / 2006 – Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du programme „BioHub“, Úř. věst. C 67, 23.3.2007
- N 674 / 2006 – Soutien de l'Agence de l'innovation industrielle en faveur du projet NeoVal, Úř. věst. C 120, 31.5.2007

Vzdělávání

- C 18 / 2007 – DHL Leipzig Halle, Úř. věst. C 213, 12.9.2007
- C 35 / 2007 – Státní podpora pro Volvo Cars Gent, Úř. věst. C 243, 7.11.2007
- C 23 / 2007 – Vauxhall - Ellesmere port, Úř. věst. C 243, 17.10.2007

- N 541 / 2006 – Podpora na vzdělávání pro Fiat Auto, Úř. věst. C 220, 20.9.2007
- C 14 / 2006 – General Motors Antwerp, Úř. věst. C 210, 1.9.2006

Vysílání

- C 25/2004 – DVB-T Berlin-Brandenburg, Úř. věst. L 200, 22.7.2006

Širokopásmové služby

- N 570 / 2007 – Širokopásmové služby ve venkovských oblastech Bádenska-Württemberska, Úř. věst. C 282, 24.11.2007
- N 117 / 2005 – Zadání veřejné zakázky na širokopásmové připojení – Skotsko, Úř. věst. C 204, 26.8.2006
- N 473 / 2007 – Širokopásmové připojení pro Alto Adige, Úř. věst. C 289, 1.12.2007
- N 475 / 2007 – Vnitrostátní režim širokopásmových služeb – Irsko, Úř. věst. C 282, 24.11.2007
- N 118 / 2006 – Rozvoj širokopásmových komunikačních sítí ve venkovských oblastech, Úř. věst. C 296, 6.12.2006
- N 284 / 2005 – Regionální širokoplošný program: Metropolitan Area Networks („MANs“), Úř. věst. C 207, 30.8.2008

Rizikový kapitál

- N 521 / 2007 – Fond pro seskupení „Start-up!“. Režim rizikového kapitálu, Německo (Bavorsko), Úř. věst. , 22.4.2008
- N 287 / 2007 – Business Expansion Scheme (BES), incorporating the Seed Capital Scheme (SCS), Úř. věst. C 238, 10.10.2007
- N 263 / 2007 – Technologiegründerfonds TGFS, Sasko, Německo, Úř. věst. C 93, 15.4.2008
- N 330 / 2006 – Berlin Kapital Fonds, Úř. věst. C 67, 23.3.2007
- N 599 / 2005 – Podpora pro zakládání fondů počátečního kapitálu, Úř. věst. C 240, 5.10.2006

Ostatní

- N 581 / 2007 – Režim pro snížení příspěvků na sociální zabezpečení v některých odvětvích služeb, Úř. věst. C 59, 4.3.2008

Seznam ukázkových případů regionální podpory, v nichž bylo provedeno vymezení trhu

- N 767 / 2007 – LIP - RO - Ford Craiova, Úř. věst C 248, 30.4.2008

- N 582 / 2007 – LIP - DE – Propapier PM 2 KG, Úř. věst. C 131, 29.5.2008
- N 907 / 2006 – MSF 2002 – Matrai Eromu, Úř. věst. C 227, 27.9.2007
- N 900 / 2006 – MSF 2002 – CELBI , Úř. věst. C 271, 14.11.2007
- N 899 / 2006 – MSF 2002 – Artensa, Úř. věst. C 227, 27.9.2007
- N 898 / 2006 – MSF 2002 – Repsol Polimeros, Úř. věst. C 220, 20.9.2007
- N 872 / 2006 – MSF 2002 – Qimonda, 30.1.2008, verze pro veřejnost není dosud k dispozici
- N 863 / 2006 – MSF 2002 – Artensa, Úř. věst. C 227, 27.9.2007
- N 850 / 2006 – MSF 2002 – Q-Cells, Úř. věst. C 270, 13.11.2007
- N 810 / 2006 – AMD, Dresden, MSF 2002, Úř. věst. C 246, 20.10.2007
- N 564 / 2006 – MSF–2002 – PT about the Future – Empresa produtora de Papel S.A. Úř. věst. C 291, 5.12.2007
- N 549 / 2006 – MSF–2002 – IT Atlantica Invest AG, Úř. věst. C 213, 12.9.2007
- N 409 / 2006 – MSF–2002 – DE HighSi GmbH, Úř. věst. C 77, 5.4.2007
- N 17 / 2006 – First Solar (MSF), Úř. věst. C 259, 27.10.2006